

underkapitler og hele 43 forfattere har bidratt. Tema for hoveddelene er: hjerne-skade og sentral nevropatisk smerte; smer-temekanismer; nevrologiske endringer ved nevropatiske smerter; behandling; fremtidige utfordringer. Det er få illustrasjoner, figurer og tabeller. Innholdet favner bredt. Det er kapitler om cellulære og neuroimmunologiske mekanismer og dyremodeller samt kapitler om lidelse kontra smerte, differensialdiagnoser, avansert behandling og retningslinjer for behandling.

I forordet peker redaktørene på at sentrale nevropatiske smerter etter hjerneslag er utbredt, men at det er utført forholdsvis lite forskning om tilstanden. Dette er ingen lærebok eller innføring i praktisk håndtering av nevropatiske smerter. Til det er flere av kapitlene altfor detaljerte. Noen av kapitlene likner resultatdelen av vitenskapelige publikasjoner. I mange kapitler diskuteres funn fra basalforskning og deskriptive studier og det reises interessante hypoteser om mekanismer, undersøkelser og behandling. Hvert kapittel etterfølges av en omfattende referanseliste. Tabeller, figurer og illustrasjoner er stort sett bra bortsett fra et par MR-bilder som er helt forvrengt.

Boken er god for den som ønsker å få oppdatert og detaljert kunnskap om sentrale nevropatiske smerter etter hjerneslag. Den retter seg nok imidlertid først og fremst mot den forskningsinteresserte leser. For den mer klinisk orienterte anbefales nye utgaver av gode sentrale generelle oppslagsverk i nevrologi.

Ole Morten Rønning

Nevrologisk avdeling
Akershus universitetssykehus

Oversiktlig om ulykker i trafikken

Burke MP.

Forensic medical investigation of motor vehicle incidents

217 s, ill. Boca Raton, FL: CRC Press, 2007.

Pris USD 100

ISBN 978-0-8493-7859-1

Dette er en kort, oversiktlig innføring i rettsmedisinske aspekter ved trafikkulykker. Det synes ikke å være en definert målgruppe – umiddelbart noe som kan virke som en ulempe, men etter hvert fremtrer likevel fordelene. Stof-

fet er delt inn i ti kapitler, med tre appendiks på slutten. I kapitlene omtales, kort og

konsist, de ulike aspektene ved dødsfall i trafikken. Relativt rikt illustrert med svart-hvitt bilder gjennomgås tekniske aspekter fra trafiksikkerhet og bilteknisk kunnskap, ulykkesårsaker inkludert medisinske årsaker, rettsmedisinsk klassifisering av skader, skadetype og omfang både på bilførere, passasjerer og fotgjengere, ulikheter ved tungtrafikk og lette kjøretøy, postmortemundersøkelse og dødsårsak, og toksikologiske aspekter. I appendiksene presenteres en strukturert gjennomgang av åstedundersøkelse, undersøkelse av kjøretøyet, og ulykkesrekonstruksjon. Kapitlene avsluttes med referanser som synes oppdaterte, i tillegg til liste med anbefalt litteratur for hvert undertema.

Fra et ikke-rettsmedisinsk ståsted synes boken å være informativ og matnyttig for dem som ikke ønsker detaljkunnskap innen undertemaene. Enkelte svakheter foreligger likevel. En del av kunnskapen og bakgrunnsdataene er basert på australske data og rapporter, noe som ikke alltid gir en direkte overføringsverdi til nordiske forhold. Enkelte vanlig brukte skåringsverktøy ved ulykker, som Injury Severity Score (ISS), er overfladisk beskrevet, men det er ikke kommentert hvorvidt dette kan/skal la seg bruke i rettsmedisinsk sammenheng/forskning. En del av den kliniske informasjonen, som bukskader, er veldig overfladisk beskrevet, og nyrene er eksempelvis ikke nevnt som mulig sete for organskade her. Det er likevel bra at forfatteren har fått med seg prinsipper som *damage control surgery*, om enn ikke i detalj. For erfarne rettsmedisinere er denne boken kanskje for knapp – jeg vil likevel tro at de fleste her finner noe av interesse, spesielt de som er i utdanning.

På knappe 200 sider presenteres således tilgjengelig informasjon for så vel rettsmedisinere som patologer, og også for politibetjenter, krimteknikere, ingeniører som arbeider med sikkerhetsutstyr, og klinikere som ønsker seg en overkommelig innføring i disse temaene. Det er tross alt ikke veldig uvanlige hendelser og funn som omtales – og boken kan også være nyttig i distrikter og på steder hvor rettsmedisineren ikke holder til like rundt hjørnet. Den kan også være en hensiktsmessig introduksjon for forskere som ønsker å sette seg inn i problematikken rundt dødsfall i veitrafikken, enten fra et klinisk eller fra et samfunnsmedisinsk perspektiv.

Kjetil Søreide

Forskningsgruppe for akutt kritisk syke
Stavanger universitetssjukehus

Eldre kvinner – er de så forskjellige fra alle andre?

Rees M, Keith LG, red.

Medical problems in women over 70

When normative treatment plans do not apply.

247 s, tab, ill. Oxon: Informa Healthcare, 2007.

Pris GBP 65

ISBN 978-0-415-37352-4

Redaktørene Margaret Rees, med tittel «reader in reproductive medicine», og Louis G. Keith, professor emeritus i gynekologi, tok initiativ til denne boken for å dekke noe av behovet for vitenskapelig basert

kunnskap om denne pasientgruppen. Boken er en artikkelsamling med forfattere hovedsakelig fra USA og Storbritannia, men det er også ett norsk bidrag fra Liv Wergeland Sørbye som skriver om omsorgstjenester.

Bakgrunnen er at kvinner over 70 år utgjør en stor pasientgruppe som er stadig voksende, mens lite forskning som ligger til grunn for medisinsk praksis, er utført på denne gruppen.

Det er i alderen 70 år og oppover at aldersforandringene som har konsekvenser for helse-tilstanden, virkelig setter inn. Gruppen det dreier seg om er svært heterogen, med spreke kvinner lite preget av alderdom i den ene enden og svært skrøpelige og multisyke gamle kvinner i den andre. De eldste og yngste kvinnene innen denne aldersgruppen representerer også forskjellige kohorter når det gjelder kvinneverole og sosioøkonomisk uavhengighet. Generalisering vil derfor alltid gi et feilaktig bilde. Å fremstille fakta korrekt og nyansert er dermed en stor utfordring i en bok som denne. Når det gjelder fokus på kjønn er det enklere. Kvinner i alle aldre har sine egne helseproblemer sammenliknet med menn. Dette gjelder særlig kjønns spesifikke problemer knyttet til kvinnelige genitalia og bryster, men også forskjell i forekomst og sykdomspresentasjon av viktige sykdommer som osteoporose og koronarsykdom.

Mange av kapitlene er absolutt leseverdige for en geriatrer som meg. Dette gjelder blant annet kapitlet om helseeffekter hos eldre fra varme og kulde. Her er kjønnsforskjellen viet tilstrekkelig oppmerksomhet, men kapitlet omhandler også de samme problemene hos menn. Det gis knappe oversikter over de viktigste helseproblemene hos eldre, så som fall og osteoporotiske frakturer, hjertesykdom og slag, demens og depresjon. Disse kapitlene kan på ingen måte erstatte lærebøker i geriatri, men gir viktige poenger som gjelder kjønnsforskjeller. Bokens sterkeste side er omtalen av urogenital aldring og eldre kvinners gyne-